

DEUTSCHE ECKE

Werdegang der Handwerksgenossenschaft (HWG), von Zunft, über Korporation zur Aktiengesellschaft (1823-1992)

Das Vielkindersystem und die erspriessliche Landwirtschaft, die immer mehr Arbeitskräfte frei gab, bedingten den schnellen Anstieg des Handwerks, als Erwerbsquelle aber auch als Hilfszweig der sich immer anspruchsvoller entwickelnden Viehzucht und Feldbaus. (Schaffung, Wartung und Instandhaltung von Gebäuden, Geräten usw.).

- A.1. 1823 57 Jahre nach der Ansiedlung, erhielt Hatzfeld durch den Erlass des habsburgischen Kaisers Franz I das Zunftprivilegium; es erschien das erste Statut der Zünfte.
2. 1824 Gab es bereits 16 Siegel der verschiedenen Zünfte.
3. 1906 Korporation der Hatzfelder Handwerker - es sind 55 Berufe vertreten.

B. Die Entwicklung der Landwirtschaft und des Handwerks ermöglicht die Entfaltung eigener Kreditanstalten:

1. 1869 Gründung der "Ratzalder Sparkasse A.G."
2. 1888 Gründung des einheitlichen Spar- und Kreditvereins.
3. 1888 Gründung der Volksbank.
4. 1924 Fusionierung der Hatzfelder Sparkasse AG mit der Temeswarer Schwäbischen Zentralbank - späterer Banater Bankverein (Hilfe durch Selbsthilfe).
5. 1931 Gründung der Handels - und

Sommer (Die Jahreszeiten) -
Vara (Anotimpurile)

Stefan JÄGER

Gewerbe Bank (Autonomieisierung).

6. 1933 Gründung der Hatzfeldspar- und Kreditgenossenschaft.
7. 1948 Verstaatlichung aller privater Geldinstitute;
8. 1949-1960 Filiale der Staatsbank.
9. 1965 Neugründung einer Kreditgenossenschaft (im System der Konsumgenossenschaften).
10. 1991 Filiale der Rumänischen Handelsbank.

C. Hierarchische Organisierung der Handwerker:

1. 1931 Die dritte Tagung des Deutschen Gewerbeverbandes aus Rumänien findet in Hatzfeld statt.
2. 1940-1944 Rivalität zwischen DAR (Deutsche Arbeiterschaft Rumäniens) und der Handwerkerkorporationen im Rahmen der "braunen" Volksgruppe Rumäniens.
3. 1945-1948 Entwicklung und Verstaatlichungen der Kleinbetriebe der deutschen Bevölkerung, unter dem Vorwand der Mitarbeiter mit dem Feinmächtigen.
4. 1949 Nach feststellbaren Ruin der Wirtschaft, wird das Prinzip der Vergenossenschaftung von Landwirtschaft und Handwerk erlassen (Plenare des ZK der RAP von 3-5.3.1949).

5. 1949-1951 Entstehen zwei Aussenabteilungen der Handwerksgenossenschaften aus Temeswar, für Kleidung und Rasierung.

D.1. am 26.3.1952 Wird die HWG "6 Martie" gegründet, mit 62 Gründungsmitglieder, hauptsächlich Schneider (laut Dekret Nr. 74/1951 und Bescheid Nr. 3/5.4.1952) Der erste Leitungsrat bestand aus: Adam Földi - Vorsitzender, Mitglieder Janos Balint, Antonia Koch, Anna Linster, Schira Josef, und Oberbuchhalter Cornel Poledna.

2. am 7.3.1958 Mit 148 Mitgliedern entsteht durch Zusammenschluss mit der Aussenabteilung für Holzverarbeitung, die HWG Viitorul/Zukunft.

Oswald ZACHARI

MAGYAR S

A SIKER TITKA... "VELEM

Magyarországról, Pusztamérgesről érkeztek vendégeink Zsombolyára a héten. Akár a legszokványosabb és legelcsépeltbb módon is kezdhettek volna valahogy így: "kiemelkedő eseménynek volt városunk részese, stb., stb." én mégis inkább, hogy élővé tegyem azt ami történt, azt mondanám, hogy számunkra ajándék volt, hiszen beleköszölhattunk mit jelent értékes csöppnek lenni a tengerben, járható utakat teremteni a boldogulás felé, belekapcsolódni a világ körforgásába, egyszerűen ELNI.

Nos, interjút készítettünk, tisztelt vendégünkkel, Böresök Antallal, Pusztamérges polgármesterével és biztosra veszem, hogy ha meghallgatják őt igazat adnak nekem a fentiekben. Egyébként - bár távolról sem kizárólagosan az ő érdeme - azoknak kik őt megválasztották a felelős tisztiségbe.

P.E. Polgármester Ur, megkérem nutassa be nekünk Pusztamérgesről érkezett vendégeinket.

B.A. Balla Vince, alpolgármester, a Pusztamérges-i általános iskola igazgatóhelyettese, biológia-földrajz szakos tanár, Kohn Zoltán, pénzügyi szakember, aki egyben az önkormányzatnak pénzügyi szinten belső ellenőre, a Pusztamérgesen épülő mezőgazdasági iskolának pénzügyi és műszaki vezetője, Sólya Zoltánné, Terike, a Pusztamérgesi Móra Ferenc Művelődési Ház igazgatója.

P.E. Kérem néhány szóban mondja el nekünk, mi a titka a sikerüknek, melyről nemrég a Zsombolyáról önöknél járt városi vezetőség oly nagy lelkesedéssel mesélt nekünk úthoniaknak.

B.A. Ott abban a térségben, nemcsak Pusztamérgesen, az emberek zöldség és gyümölcsstermesztésből élnek. Pusztamérges, tulajdonképp a homokhátság közepén található, Szegedtől mintegy 45 km-re. Hasonlóképp a többi kis településhez jellemzi az, hogy az elmúlt évtizedekben elköltöztek az emberek innen mert nem volt munkahely. Pusztamérges 3000 lakosú falu volt a 20-as, 30-as években, jelenleg pedig 1280 lakosa van.

En, 1990-től polgármester lettem, akkor elég szomorú helyzetnek néztünk elébe, ugyanis akkor ennek az 1280 embernek több mint a fele nyugdíjas volt, és 22,8%-os volt a munkanélküliségi ráta.

Megkezdődött a földek visszaadása, az idősebb emberek főleg érzelmi alapokon kérték vissza a földeket, de nem tudtak vele mit kezdeni, mert nincs anyagi lehetőségük. Például egy hektár szőlő megműveléséhez évente 60-70 ezer forintba lenne szükség és akkor még nem is biztos, hogy lesz szüret.

P.E. Ha jól értem önök is azokkal az ismert gondokkal küszködnek amelyeket a Romániában élő falusi emberek is megtapasztaltak a rendszer változás után.

B.A. Nálunk talán ez még súlyosabb gond volt, hiszen Magyarországon az elmúlt ötven évben többnyire olyan termelőszoövetkezetek jöttek létre amelyekben az embereknek nem maradt földjük, a fiatalok pedig nem mentek a szülőkkel ezekbe dolgozni. Most amikor az idős ember visszakapja a földjét, arra számít, hogy majd a gyermekei segítenek, de ők nem értenek hozzá, nem is szeretik, egyelőre nem is akarják de rá vannak kényszerülve, hogy saját ellátásukért valamit termeljenek.

Mi próbáljuk az embereket rá beszélni arra, aminek nagyon jó példáját láttam ma Zsombolyán, vagyis, hogy szövetkezzenek. Egyelőre nálunk idekenkednek az emberek, mert még nem tisztázottak a tulajdonviszonyok.

Mindezt tudván 1990-nen írtam a világ számtalan országába, bemutattam Pusztamérgest, és főleg a lehetőségek felől érdeklődtem. Elmondhatom, hogy Singapurtól, Londonon és Kanadán keresztül minden annan jöttek a levelek, visszajelzések.

Így először Fürstb... millió... épített... 91 teny... 91 embe... Dániába... alapján... tüzizmus... gyakorol... család v... közműve... megre... eh... E... hozzánk... nem tudt... szervezt... és 120 ó... az iskola... nevettek... azt várt... tegyenek... Menet... Vestfalia... a tartom... megyei l... arra, hog... Pusztan... települé... lehetővé... gimnázii... egyrészt... egy ér... képző is... iskolát, l... munkaü... nélküli... segédmi... dolgozni... Még a l... építész... ból a de... hogy ne... építkez... forint m... költség... P.E. vannak... illetően... továbbta... B.A. Látnun... képtelen... gondolko... fogni.

Ami Temesv... mazódot... zombol... ezt az isl... Amenny... tudnánk... Magyaro... hiszen a... minden... nálunk a...

A E számba... nyertün... melyből... állítana... feladata... Pusztim... és zölds...

El távolról... annak l... velem l... számom... vesztette... P.E. minden... sok örö...